

nykyisin lähenemässä toisiaan. Tietyssä mielessä molemmissa maissa vallitseva tendenssi on ns. amerikkalaisen tien vahvistuminen. Siisiäinen luottaa edelleen järjestöjen rooliin toteamalla: ”Ne [järjestöt] ovat osoittaneet että taloudellinen koodi on vain yksimontien joukossa ja että yhteiskunnan kehityspotentiaalini ydin on keskeisesti kulttuurisen ja sosiaalisen alueen käytännössä”.

Suurin osa kirjasta muodostuu sosiaali- ja terveysalan järjestöjen Venäjä-yhteistyön kuvauksista. Kuvauksia on kodittomien lasten, kuurojen, vammaisten, HIV-potilaiden sekä vanhusten kanssa toimivien suomalaisten ja venäläisten järjestöjen yhteistyöstä. Monessa artikkelissa todetaan kuinka suuri tarve heidän edustamilleen järjestöille on Venäjällä, kun valtion turvaverkot ja apujärjestelmät ovat sortuneet eikä uusia ole edes tekeillä. Samoin useassa artikkelissa todetaan viranomaisten nuiva suhtautuminen esimerkiksi vammaisiin tai parisuhdeongelmiin. Tässä suhteessa Venäjällä on selvää jatkumoa neuvostoajan käytäntöihin ja asenteisiin, joissa vammaisuus ja monet terveyteen liittyvät kysymykset tai sosiaaliset ongelmat eivät virallisesti olleet olemassa ja joihin omaisten osalla liittyi häpeää ja ahdistusta.

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yhteistyössä näkyvät ne kaikki yleiset ongelmat, joita liittyy muuhunkin suomalais-venäläiseen yhteistoimintaan, niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla. Näistä ensimmäinen on ”läntisen” partnerin taipumus

toimia oppimestarina venäläisille. Ilman riittävää ymmärrystä sosiaalisista ja kulttuurisista eroista yhteistyö karahtaa kivikkoon hyvin pian tulkintojen erotessa niin yhteistoiminnan sisällöistä kuin toimintamuodoista. Toinen yleinen ongelma on pätkäprojektit, rahoituksen jatkuva epävarmuus ja riittämättömyys, joka estää toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun. Kolmas yleinen ongelma on kansallisten partnereiden keskinäinen kilpailu niukoista resursseista sekä joissain tapauksissa sellaisten partneriehdokkaiden ilmaantuminen, joiden mielessä ei ole niinkään sosiaali- ja terveysalan ongelmien ratkaisemi-

nen kuin tuottoisien sopimusten saaminen.

Kaikista näistä ongelmista huolimatta kirjan kuvauksista välittyy vahvana ihmisten antautuksellinen suhtautuminen ja usko siihen työhön, jota järjestöt omilla toimintakentillään tekevät, toisiltaan oppimisen riemu sekä niiden suhteiden arvostus, jotka ovat yhteistoiminnan kuluessa rakentuneet. Ne osoittavat, ettei kansalaisjärjestöjen toiminta ole vain *jurodivyyjen* puuhastelua, vaan olennainen osa kansalaisaktivismia, joka lisää järjestöjen arvostusta sekä paikallisella että kansallisella tasolla, kuten Jelena Zdravomyslova toteaa.

Jouko Nikula

Korjaus

Edellisessä Neuvostoliitto-numerossa julkaistun artikkelin Elokuvan runoilija sosialistisen realismin maassa kirjoittajan nimi oli kirjoitettu väärin. Kirjoittajan oikea nimi on Velipekka Makkonen. Toimitus pahoittelee virhettä.